

Γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων αναφορικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)

(2010/C 280/02)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 16,

τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 8,

την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και ιδίως το άρθρο 17,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και ιδίως το άρθρο 41,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 3 Δεκεμβρίου 2008, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (εφεξής «η πρόταση οδηγίας») ⁽¹⁾. Στόχος της πρότασης οδηγίας είναι η αναδιאτύπωση της οδηγίας 2002/96/ΕΚ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) που εγκρίθηκε στις 27 Ιανουαρίου 2003 (εφεξής «η οδηγία») ⁽²⁾ χωρίς να επέλθει καμία αλλαγή στους βασικούς άξονες ή στο σκεπτικό της συλλογής και της ανακύκλωσης ΑΗΗΕ.
2. Δεν ζητήθηκε όμως η γνώμη του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) όπως προβλέπεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 ⁽³⁾. Ενεργώντας με δική του πρωτοβουλία, ο ΕΕΠΔ ενέκρινε ως εκ τούτου την παρούσα γνωμοδότηση βάσει του άρθρου 41 παράγραφος 2 του ίδιου κανονισμού. Ο ΕΕΠΔ συνιστά να περιληφθεί μνεία της παρούσας γνωμοδότησης στο προοίμιο της πρότασης οδηγίας.

⁽¹⁾ COM(2008) 810 τελικό.

⁽²⁾ ΕΕ L 37 της 13.2.2003, σ. 24.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

3. Παρότι η νομοθετική διαδικασία έχει ήδη προχωρήσει αρκετά, ο ΕΕΠΔ θεωρεί σκόπιμο και χρήσιμο να εκδώσει την παρούσα γνωμοδότηση, καθώς η πρόταση οδηγίας εγείρει σοβαρά ζητήματα σε επίπεδο προστασίας των δεδομένων τα οποία δεν εξετάζονται στο κείμενο. Στόχος της παρούσας γνωμοδότησης δεν είναι η αλλαγή του κύριου και δεσπόζοντος σκοπού και περιεχομένου της πρότασης οδηγίας, των οποίων «το κέντρο βάρους» ⁽⁴⁾ εξακολουθεί να είναι η προστασία του περιβάλλοντος, αλλά η προσθήκη μίας ακόμη διάστασης η οποία καθίσταται ολοένα και πιο σημαντική στη σύγχρονη κοινωνία των πληροφοριών ⁽⁵⁾.

4. Παρά το περιορισμένο πεδίο της διαδικασίας αναδιאτύπωσης, ο ΕΕΠΔ καλεί τον νομοθέτη να λάβει υπόψη του τις συστάσεις αυτές σύμφωνα με το άρθρο 8 της διοργανικής συμφωνίας σχετικά με τη διαδικασία αναδιאτύπωσης (το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα τροποποίησης των αμετάβλητων διατάξεων) ⁽⁶⁾.

II. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ — ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

5. Στόχος της πρότασης οδηγίας είναι η ενημέρωση της ισχύουσας οδηγίας σχετικά με τη διάθεση, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση ΑΗΗΕ. Τα τεχνικά, νομικά και διοικητικά προβλήματα που ανέκυψαν κατά τα πρώτα έτη εφαρμογής της οδηγίας οδήγησαν στην πρόταση οδηγίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 17 παράγραφος 5 της οδηγίας.
6. Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός (ΗΗΕ) είναι μια ευρεία κατηγορία προϊόντων στην οποία περιλαμβάνονται ποικίλα μέσα αποθήκευσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εξοπλισμός πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (π.χ. προσωπικοί υπολογιστές, φορητοί υπολογιστές, τερματικά ηλεκτρονικής επικοινωνίας). Στο σύγχρονο τεchnο-οικονομικό περιβάλλον ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός χαρακτηρίζεται από ολοένα ταχύτερους κύκλους καινοτομίας, και, λόγω της τεχνολογικής σύγκλισης, από τη διάθεση στην αγορά συσκευών πολλαπλών χρήσεων. Οι εξελίξεις στον κλάδο των

⁽⁴⁾ Βλ. ΔΕΚ, 23.2.1999, υπόθεση C-42/97 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενωσης, Συλλογή 1999, σ. I-869, παρ. 43.

⁽⁵⁾ Βλ. ακόμη, μεταξύ άλλων, ΔΕΚ, 30.1.2001, υπόθεση C-36/98 Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-779, παρ. 59: «Αν από την εξέταση κοινοτικής πράξεως προκύπτει ότι επιδιώκεται διπλός σκοπός και εφόσον ο ένας από αυτούς μπορεί να χαρακτηριστεί ως κύριος ή δεσπόζων, ενώ ο άλλος ως παρεπόμενος, η πράξη πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο νομική βάση, ήτοι εκείνη που απαιτεί ο κύριος ή δεσπόζων σκοπός ή συνιστώσα».

⁽⁶⁾ Διοργανική Συμφωνία της 28ης Νοεμβρίου 2001 για μια πλέον συστηματική χρήση της τεχνικής της αναδιאτύπωσης των νομικών πράξεων, ΕΕ C 77 της 28.3.2002, σ. 1.

ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης είναι ραγδαίες, ιδίως δε όσον αφορά τη χωρητικότητα αποθήκευσης και το μέγεθος, με αποτέλεσμα να αυξάνονται αναλόγως οι πωλήσεις ειδών ΗΗΕ (που περιέχουν ενδεχομένως μεγάλες ποσότητες, ευαίσθητων συχνά, δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, πέραν του ότι τα ΑΗΗΕ θεωρούνται ως η ταχύτερα αναπτυσσόμενη ροή αποβλήτων στην ΕΕ ⁽⁷⁾, να ελλοχεύουν προφανείς αυξημένοι κίνδυνοι απώλειας και διασκορπισμού των αποθηκευμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αυτά τα είδη ΗΗΕ, σε περίπτωση ακατάλληλης διάθεσής τους.

7. Για πολλά χρόνια, οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη εστίαζαν στον περιορισμό της σπατάλης των φυσικών πόρων και στη θέσπιση μέτρων για την πρόληψη της ρύπανσης.
8. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται η διάθεση, η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση ΑΗΗΕ. Στόχος των εν λόγω μέτρων είναι η αποτροπή της απόρριψης ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού μαζί με μεικτά απόβλητα, υποχρεώνοντας τους παραγωγούς να μεριμνούν για τη διάθεσή τους σύμφωνα με τα όσα προβλέπει η οδηγία.
9. Συγκεκριμένα, μεταξύ των διαφόρων μέτρων που προβλέπει η οδηγία, αξίζει να επισημανθούν αυτά που αφορούν την επαναχρησιμοποίηση (ήτοι οιαδήποτε ενέργεια χάρη στην οποία τα ΑΗΗΕ ή τα κατασκευαστικά τους μέρη χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς που σχεδιάστηκαν, συμπεριλαμβανομένης της συνέχισης της χρήσης του εξοπλισμού ή των κατασκευαστικών τους μερών που επιστρέφονται στα σημεία συλλογής ή στους διανομείς, τους ανακυκλωτές ή τους παραγωγούς), την ανακύκλωση (ήτοι την επανεπεξεργασία, στο πλαίσιο της παραγωγικής διαδικασίας, των αποβλήτων υλικών, για τους σκοπούς που αρχικά είχαν σχεδιασθεί ή για άλλους σκοπούς) και την εξεύρεση άλλων μορφών ανάκτησης και αξιοποίησης ΑΗΗΕ ώστε να μειωθεί η ποσότητα των αποβλήτων προς διάθεση [βλ. άρθρο 1 και άρθρο 3 στοιχείο δ) και ε) της οδηγίας].
10. Οι εργασίες αυτές, και συγκεκριμένα η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση ΑΗΗΕ, ιδίως δε εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, ενδέχεται να κρύβουν τον ακόλουθο, μεγαλύτερο σε σχέση με το παρελθόν, κίνδυνο: όσοι συλλέγουν τα ΑΗΗΕ ή πωλούν και αγοράζουν τις χρησιμοποιημένες ή ανακυκλωμένες συσκευές μπορεί να βρίσκουν αποθηκευμένα σε αυτές δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Τα δεδομένα αυτά μπορεί ενίοτε να είναι ευαίσθητα ή να αφορούν μεγάλο αριθμό ατόμων.
11. Για όλους αυτούς τους λόγους, ο ΕΕΠΔ εκτιμά ότι επείγει να ενημερωθούν άμεσα όλοι οι ενδιαφερόμενοι (χρήστες και παραγωγοί ειδών ΗΗΕ) για τους κινδύνους που σχετίζονται με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως δε στο τελευταίο στάδιο του κύκλου ζωής των ειδών ΗΗΕ. Στο στάδιο αυτό, παρότι τα είδη ΗΗΕ έχουν μικρότερη αξία από οικονομικής άποψης,

είναι πιθανό να περιέχουν μεγάλες ποσότητες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και επομένως μπορεί να έχουν υψηλή «εγγενή» αξία για το υποκείμενο των δεδομένων και/ή για τρίτους.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

III.1. Εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ

12. Ο ΕΕΠΔ δεν έχει να διατυπώσει παρατηρήσεις για τον γενικό στόχο της πρότασης οδηγίας καθώς υποστηρίζει αμέριστα την αναληφθείσα πρωτοβουλία η οποία συμβάλλει στη βελτίωση των φιλικών προς το περιβάλλον πολιτικών στον τομέα των ΑΗΗΕ.
13. Ωστόσο, η πρόταση οδηγίας, όπως και η ίδια η οδηγία, εστιάζουν αποκλειστικά στους περιβαλλοντικούς κινδύνους που σχετίζονται με τη διάθεση ΑΗΗΕ. Δεν λαμβάνει υπόψη της άλλους κινδύνους που ενδεχομένως απειλούν άτομα και/ή οργανισμούς και που ελλοχεύουν στις εργασίες της διάθεσης, της επαναχρησιμοποίησης ή της ανακύκλωσης ΑΗΗΕ, ιδίως δε τους κινδύνους που συνδέονται με την πιθανότητα αθέμιτης κτήσης, γνωστοποίησης ή διάδοσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποθηκευμένων σε ΑΗΗΕ.
14. Επισημαίνεται ότι η οδηγία 95/46/ΕΚ ⁽⁸⁾ αφορά «κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που [...] εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», όπως, μεταξύ άλλων, «η διαγραφή ή η καταστροφή» [άρθρο 2 στοιχείο β)]. Η διάθεση ΗΗΕ μπορεί να περιλαμβάνει και εργασίες επεξεργασίας δεδομένων. Διαπιστώνεται επομένως αλληλοεπικάλυψη μεταξύ της πρότασης οδηγίας και της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ως εκ τούτου, οι κανόνες περί προστασίας των δεδομένων θα μπορούσαν να ισχύουν για τις δραστηριότητες που καλύπτει η πρόταση οδηγίας.

III.2. Διάθεση ΑΗΗΕ και μέτρα ασφαλείας

15. Ο ΕΕΠΔ σκοπεύει να επισημάνει τους σοβαρούς κινδύνους τους οποίους διατρέχουν ενδεχομένως τα άτομα και/ή οι οργανισμοί που ενεργούν ως «υπεύθυνοι της επεξεργασίας δεδομένων» ⁽⁹⁾ σε περίπτωση που τα ΑΗΗΕ, και ιδίως οι εξοπλισμοί πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, περιέχουν, κατά τη στιγμή της διάθεσής τους, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία αφορούν τους χρήστες των εν λόγω συσκευών και/ή τρίτους. Είναι γεγονός ότι η παράνομη πρόσβαση σε πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα, που αφορούν ενίοτε ειδικές κατηγορίες δεδομένων οι οποίες παρέχουν πληροφορίες για τη φυλετική ή εθνική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και την υγεία και τη σεξουαλική ζωή (τα λεγόμενα «ευαίσθητα δεδομένα») ⁽¹⁰⁾ ή η γνωστοποίησή τους, μπορούν να θίξουν σοβαρά την ιδιωτική ζωή και την αξιοπρέπεια των ατόμων στα οποία αναφέρονται οι πληροφορίες, καθώς και άλλα νόμιμα συμφέροντα των εν λόγω ατόμων/οργανισμών (π.χ. οικονομικά συμφέροντα).

⁽⁷⁾ Βλ. το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (αναδιατύπωση). Εκτίμηση επιπτώσεων, 3.12.2008 [COM(2008) 810 τελικό] SEC(2008) 2933, σ. 17.

⁽⁸⁾ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

⁽⁹⁾ Για τον ορισμό του «υπεύθυνου της επεξεργασίας» βλ. άρθρο 2 στοιχείο δ) της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

⁽¹⁰⁾ Βλ. άρθρο 8, οδηγία 95/46/ΕΚ.

16. Ο ΕΕΠΔ θεωρεί γενικώς σκόπιμο να επισημάνει τη σπουδαιότητα της θέσπισης κατάλληλων μέτρων ασφαλείας σε κάθε στάδιο (από την αρχή μέχρι το τέλος) της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως έχει επανειλημμένως αναφέρει σε άλλες γνωμοδοτήσεις του ⁽¹¹⁾. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο στην ευαίσθητη φάση κατά την οποία ο υπεύθυνος της επεξεργασίας σκοπεύει να προβεί στη διάθεση συσκευών οι οποίες περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
17. Αναντίρρητα, η κατά γράμμα τήρηση των μέτρων ασφαλείας αποτελεί συνήθως αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική περιφρούρηση του δικαιώματος της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
18. Ως εκ τούτου, συνιστά ανακολουθία να επιβάλλεται μεν η υποχρέωση εφαρμογής (ενίοτε δαπανηρών) μέτρων ασφαλείας στις συνήθεις εργασίες επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, όπου εφαρμόζεται ⁽¹²⁾) αλλά στη συνέχεια να μην εξετάζεται το ενδεχόμενο θέσπισης κατάλληλων εγγυήσεων όσον αφορά τη διάθεση των ΑΗΗΕ.
19. Ομοίως, συνιστά ανακολουθία να δίδεται μεν βαρύτητα στο ζήτημα της ασφάλειας των δεδομένων σε τέτοιο σημείο ώστε να θεσπίζεται η κοινοποίηση των παραβιάσεων δεδομένων με το άρθρο 3 της οδηγίας 2009/136/ΕΚ ⁽¹³⁾ αλλά στη συνέχεια να μην παρέχεται καμία εγγύηση ή διασφάλιση κατά τη διάθεση ΑΗΗΕ καθώς και σε περίπτωση επαναχρησιμοποίησης ή ανακύκλωσης ΑΗΗΕ.
20. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει τη λύπη του διότι η πρόταση οδηγίας δεν λαμβάνει υπόψη τις επιβλαβείς επιπτώσεις που έχει ενδεχομένως η διάθεση ΑΗΗΕ στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι αποθηκευμένα σε «χρησιμοποιημένους» εξοπλισμούς.
21. Η εν λόγω πτυχή δεν εξετάστηκε ούτε στην εκτίμηση επιπτώσεων που εκπόνησε η Επιτροπή ⁽¹⁴⁾ παρότι εμπειρικά έχει διαπιστωθεί ότι η μη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφαλείας όσον αφορά τη διάθεση ΑΗΗΕ δύναται να έχει επιζήμιες επιπτώσεις στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ⁽¹⁵⁾. Λόγω της πολυπλοκότητας που παρουσιάζουν τα σχετικά ζητήματα (π.χ. του μεγάλου αριθμού νόμιμων μεθόδων, τεχνολογιών και ενδιαφερομένων που εμπλέκονται στον κύκλο διάθεσης των ΑΗΗΕ), ο ΕΕΠΔ κρίνει σκόπιμη την εκπόνηση εκτίμησης για τις επιπτώσεις που έχουν οι διαδικασίες διάθεσης ΑΗΗΕ στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων.
22. Σε κάθε περίπτωση, ο ΕΕΠΔ συνιστά ενθέρμως την ανάπτυξη «βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών» στον συγκεκριμένο τομέα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων και για την ασφάλεια.
23. Ως περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία παρατίθενται τα ζητήματα που έθιξαν οι ενδιαφερόμενοι, και συγκεκριμένα εταιρείες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σχετικά με την ασφάλεια και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης η οποία προηγήθηκε της αναδιτύπωσης της οδηγίας ⁽¹⁶⁾.
24. Αξίζει, τέλος, να επισημανθεί ότι ορισμένες εθνικές αρχές προστασίας των δεδομένων έχουν δημοσιεύσει κατευθυντήριες γραμμές για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που μπορούν να προκύψουν από ενδεχόμενη μη λήψη των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας, ιδίως κατά τη διάθεση υλικών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁵⁾ Βλ. π.χ. το άρθρο του BBC στο διαδίκτυο «Children's files on eBay computer» (Πληροφορίες για παιδιά σε υπολογιστή που πωλήθηκε στο eBay), 4 Μαΐου 2007, το οποίο αναφέρει ότι μέσω του eBay πωλήθηκε υπολογιστής ο οποίος περιείχε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για αναδοχές και υιοθεσίες παιδιών (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/england/6627265.stm). Βλ. ακόμη το άρθρο του BBC στο διαδίκτυο «Bank customer data sold on eBay» (Στο eBay πωλήθηκαν δεδομένα πελατών τραπεζών), 26 Αυγούστου 2008, το οποίο αναφέρει ότι μέσω του eBay πωλήθηκε σκληρός δίσκος ο οποίος περιείχε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία αφορούσαν ένα εκατομμύριο πελάτες τραπεζών (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/7581540.stm).

⁽¹⁶⁾ Βλ. HP, Stakeholder Consultation on the Review of Directive 2002/96/EC of the European Parliament and of the Council on Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE) σσ. 7-8, DELL (σχέδιο παρατηρήσεων), WEEE Review Policy Options of the stakeholder consultation on the review of directive 2002/96/EC of the European Parliament and of the Council on Waste Electrical And Electronic Equipment (WEEE) σ. 2, σημείο 1.1. και 4, σημείο 1.3. (3.6.2008), Royal Philips Electronics Position and Proposal, Stakeholder consultation on the Revision of the WEEE Directive σ. 12 (5.6.2008) (http://circa.europa.eu/Public/irc/env/weee_2008_review/library). Βλ. ακόμη WEEE Consultation Response, Summary of responses and Government response to fourth consultation on implementation of Directives 2002/96/EC and 2003/108/EC on Waste Electrical and Electronic Equipment, December 2006 p. 30: «Data protection and security. Some waste management companies would like there to be some guidance issued on data protection and security, particularly in light of the fact they will be handling» (<http://www.berr.gov.uk/files/file35961.pdf>).

⁽¹⁷⁾ Landesbeauftragter für Datenschutz und Informationsfreiheit Bremen, Entwicklung eines Konzeptes zur Löschung und Datenträgervernichtung durch Behörden und Unternehmen, 16. Mai 2007 (<http://www.datenschutz-bremen.de/rftf/datenloeschung.rtf>); Garante per la protezione dei dati personali, Electrical and Electronic Waste and Data Protection, 13 Οκτωβρίου 2008 (<http://www.garanteprivacy.it/garante/doc.jsp?ID=1583482>), που αναφέρονται επίσης στη δωδέκατη ετήσια έκθεση της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων, 16 Ιουνίου 2009, σ. 57. Βλ. ακόμη International Working Group on Data Protection and Telecommunications, Recommendation on Data Protection and E-Waste, Σόφια, 12-13.3.2009 (<http://www.datenschutz-berlin.de/attachments/650/675.38.14.pdf?1264671551>).

⁽¹¹⁾ Βλ. γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ σχετικά με την ίδρυση οργανισμού για τη λειτουργική διαχείριση μεγάλων πληροφοριακών συστημάτων (ΕΕ C 70 της 19.3.2010, σ. 13), σημεία 46 και 47, και σχετικά με την πρόταση οδηγίας για την εφαρμογή των δικαιωμάτων των ασθενών στη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη (ΕΕ C 128 της 6.6.2009, σ. 20), σημεία 27-31.

⁽¹²⁾ Βλ. άρθρο 3 της ίδιας οδηγίας.

⁽¹³⁾ Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009 για τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της οδηγίας 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, ΕΕ L 337 της 18.12.2009, σ. 11.

⁽¹⁴⁾ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (αναδιτύπωση), SEC(2008) 2933, 3.12.2008, βλ. όμως επίσημης United Nations University, 2008 Review of Directive 2002/96/EC on Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βέλγιο, 2007, σ. 273 (http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/final_rep_unu.pdf), «Data security is also an issue — removing personal data from a hard-drive» (Σημαντικό ζήτημα είναι και η ασφάλεια των δεδομένων — διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από σκληρούς δίσκους).

25. Ο ΕΕΠΔ επαναλαμβάνει ότι η οδηγία 95/46/ΕΚ ισχύει στο στάδιο της διάθεσης των ΑΗΗΕ που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Οι υπεύθυνοι της επεξεργασίας δεδομένων –και συγκεκριμένα όσοι χρησιμοποιούν συσκευές πληροφορικής και επικοινωνιών– οφείλουν επομένως να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους στον τομέα της ασφάλειας ώστε να αποτρέπεται η αθέμιτη γνωστοποίηση ή διάδοση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Για τον σκοπό αυτόν, ο υπεύθυνος της επεξεργασίας δεδομένων στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, με τη συνεργασία των υπεύθυνων προστασίας δεδομένων (όπου υπάρχουν), οφείλει να εφαρμόζει κατάλληλες πολιτικές για τη διάθεση ΑΗΗΕ που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, προκειμένου να μην θεωρηθεί υπεύθυνος για την παραβίαση των μέτρων ασφαλείας.

26. Όταν οι υπεύθυνοι της επεξεργασίας δεδομένων που μεριμνούν για τη διάθεση ΗΗΕ δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες δεξιότητες και/ή την απαιτούμενη τεχνογνωσία για να διαγράψουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να αναθέσουν το έργο αυτό σε εξειδικευμένους φορείς επεξεργασίας (π.χ. κέντρα συνδρομής, κατασκευαστές και διανομείς εξοπλισμού) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παράγραφοι 2, 3 και 4 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Οι εν λόγω φορείς επεξεργασίας πιστοποιούν με τη σειρά τους την επιτέλεση των εργασιών και/ή τις αναλαμβάνουν.

27. Βάσει των ανωτέρω, ο ΕΕΠΔ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι κατά την αναδιατύπωση της οδηγίας πρέπει να προστεθούν στις διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος κάποιες αρχές περί προστασίας των δεδομένων.

28. Ο ΕΕΠΔ συνιστά επομένως στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συμπεριλάβουν στην πρόταση οδηγίας συγκεκριμένη διάταξη η οποία να αναφέρει ότι η οδηγία ισχύει για τη διάθεση ΑΗΗΕ με την επιφύλαξη της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

III.3. Επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση ΑΗΗΕ και μέτρα ασφαλείας

29. Καθώς κατέχουν θέσεις που τους επιτρέπουν να λαμβάνουν αυτόνομα αποφάσεις για τα δεδομένα που περιέχονται σε ΗΗΕ, οι επικεφαλής των εργασιών διάθεσης μπορούν ενδεχομένως να θεωρηθούν ως «υπεύθυνοι της επεξεργασίας δεδομένων»⁽¹⁸⁾. Οφείλουν επομένως να εφαρμόζουν εσωτερικές διαδικασίες για την αποφυγή περιττών εργασιών επεξεργασίας των αποθηκευμένων σε ΑΗΗΕ δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και συγκεκριμένα για την αποφυγή άλλων εργασιών εκτός από εκείνες που είναι απολύτως αναγκαίες για τον έλεγχο της αποτελεσματικής εξάλειψης των δεδομένων που περιέχονται σε αυτά.

⁽¹⁸⁾ «Η έννοια του υπεύθυνου της επεξεργασίας είναι [...] λειτουργική, η οποία προορίζεται να καταναίμει αρμοδιότητες εκεί όπου βρίσκεται η πραγματολογική επιρροή και, επομένως, βασίζεται περισσότερο σε πραγματολογική παρά σε τυπική ανάλυση». Βλ. Γνωμοδότηση 1/2010 σχετικά με τις έννοιες του «υπεύθυνου της επεξεργασίας» και του «εκτελούντος την επεξεργασία» της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων, έγγραφο WP 169, που εγκρίθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2010.

30. Επιπλέον, δεν πρέπει να επιτρέπουν σε άτομα που δεν διαθέτουν σχετική εξουσιοδότηση να λαμβάνουν γνώση των αποθηκευμένων δεδομένων σε ΗΗΕ ή να προβαίνουν σε επεξεργασία αυτών. Ειδικότερα, σε περίπτωση ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης μέσω αποθήκευσης, και επομένως επαναδιάθεσης τους στην αγορά, υπάρχει αυξημένος κίνδυνος αθέμιτης γνωστοποίησης ή διάδοσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενώ επιβάλλεται η αποτροπή της πρόσβασης μη εξουσιοδοτημένων ατόμων σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

31. Ο ΕΕΠΔ συνιστά επομένως στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συμπεριλάβουν στην τρέχουσα πρόταση οδηγίας συγκεκριμένη διάταξη η οποία θα απαγορεύει τη διάθεση στην αγορά χρησιμοποιημένων συσκευών στις οποίες δεν έχουν εφαρμοστεί προηγούμενως τα προσηκόντα μέτρα ασφαλείας, σύμφωνα πάντοτε με τα πλέον σύγχρονα τεχνικά πρότυπα (π.χ. πολλαπλή επεγγραφή) με σκοπό τη διαγραφή όλων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενδεχομένως περιέχονται σε αυτές.

III.4. Ιδιωτική ζωή και ασφάλεια «εκ κατασκευής»

32. Το νέο νομικό πλαίσιο για τα ηλεκτρονικά απόβλητα δεν πρέπει να περιλαμβάνει μόνο συγκεκριμένη διάταξη σχετικά με την ευρύτερη «αρχή του οικολογικού σχεδιασμού» του «σχεδιασμού προϊόντων») αλλά και –όπως αναφέρεται ήδη σε άλλες γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ⁽¹⁹⁾– διάταξη σχετικά με την αρχή της «προστασίας της ιδιωτικής ζωής εκ κατασκευής»⁽²⁰⁾ ή, πιο συγκεκριμένα στην προκειμένη περίπτωση, σχετικά με την αρχή της «εκ κατασκευής ασφάλειας»⁽²¹⁾. Στο μέτρο του δυνατού, η ιδιωτική ζωή και η προστασία των δεδομένων πρέπει να ενσωματώνονται «εξ ορισμού» στον σχεδιασμό των ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, προκειμένου να μπορούν οι χρήστες να διαγράψουν –με απλό τρόπο και δωρεάν– τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που ενδεχομένως περιέχονται στις συσκευές σε περίπτωση διάθεσής τους⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ Βλ. π.χ. The DPDS and EU Research and Technological Development (Ο ΕΕΠΔ και η κοινοτική έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη), έγγραφο πολιτικής, 28 Απριλίου 2008, σ. 2, γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ για τα ευφυή συστήματα μεταφορών (EE C 47 της 25.2.2010, σ. 6), γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ για τη φαρμακοεπαγρύπνηση (EE C 229 της 23.9.2009, σ. 19).

⁽²⁰⁾ Σχετικά με την ευρεία εφαρμογή της αρχής, βλ. Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων — Ομάδα εργασίας για την αστυνομία και τη δικαιοσύνη, The Future of Privacy. Joint contribution to the Consultation of the European Commission on the legal framework for the fundamental right to protection of personal data (Το μέλλον της ιδιωτικής ζωής: Κοινή συνεισφορά στη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το νομικό πλαίσιο για το θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), έγγραφο WP 168, που εγκρίθηκε την 1η Δεκεμβρίου 2009, σ. 3 και 12. Βλ. ακόμη σύσταση της Επιτροπής για την εφαρμογή αρχών προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων στις εφαρμογές που υποστηρίζονται από ραδιοσυχνική αναγνώριση, C(2009) 3200 τελικό, σ. 8.

⁽²¹⁾ Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής, Ευρωπαϊκή ατζέντα για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της ασφάλειας – αρχική θέση της Επιτροπής όσον αφορά τα κύρια πορίσματα και τις συστάσεις του ευρωπαϊκού φόρουμ για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της ασφάλειας (ESRIF), COM(2009) 691 τελικό, σ. 6 και 14.

⁽²²⁾ Βλ. ακόμη γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ της 18ης Μαρτίου 2010 σχετικά με την καλλιέργεια εμπιστοσύνης στην κοινωνία της πληροφορίας μέσω της ενίσχυσης της προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής.

33. Την προσέγγιση αυτή υποστηρίζουν ξεκάθαρα το άρθρο 3 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της οδηγίας 1999/5/EK ⁽²³⁾ που αφορά τον σχεδιασμό ραδιοεξοπλισμού και τηλεπικοινωνιακού τερματικού εξοπλισμού και το άρθρο 14 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/58/EK ⁽²⁴⁾.
34. Συνεπώς, οι παραγωγοί πρέπει να μεριμνούν για την «ενσωμάτωση» στα είδη ΗΗΕ εγγυήσεων της ιδιωτικής ζωής και της ασφάλειας μέσω τεχνολογικών λύσεων ⁽²⁵⁾. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ενθαρρυνθούν και να υποστηριχθούν πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην παροχή καθοδήγησης στους ενδιαφερόμενους σχετικά με την ανάγκη διαγραφής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενδεχομένως περιέχονται σε ΑΗΗΕ πριν από τη διάθεσή τους (συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών που διαθέτουν δωρεάν λογισμικό για τον σκοπό αυτό) ⁽²⁶⁾.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

35. Βάσει των ανωτέρω, ο ΕΕΠΔ συνιστά να συμμετέχουν ενεργά οι αρχές προστασίας των δεδομένων –ιδίως μέσω της ομάδας εργασίας του άρθρου 29– και ο ΕΕΠΔ σε πρωτοβουλίες που άπτονται της διάθεσης ΑΗΗΕ, μέσω διαβούλευσης σε επαρκώς έγκαιρο στάδιο πριν από την ανάπτυξη των σχετικών μέτρων.
36. Λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου στο οποίο πραγματοποιείται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο ΕΕΠΔ συνιστά να περιέχει η πρόταση οδηγίας συγκεκριμένες διατάξεις:
- που θα αναφέρουν ότι η οδηγία για τα ΑΗΗΕ ισχύει με την επιφύλαξη της οδηγίας 95/46/EK,

⁽²³⁾ Άρθρο 3 παράγραφος 3 της οδηγίας 1999/5/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 1999 σχετικά με το ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό και την αμοιβαία αναγνώριση της πιστότητας των εξοπλισμών αυτών (ΕΕ L 91/10): «[...] η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ότι οι συσκευές ορισμένων κατηγοριών εξοπλισμού ή συγκεκριμένων τύπων, πρέπει να κατασκευάζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιλαμβάνουν διασφαλίσεις της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής του χρήστη και του συνδρομητή».

⁽²⁴⁾ «Κατά περίπτωση, μπορούν να θεσπιστούν μέτρα που να εξασφαλίζουν ότι ο τερματικός εξοπλισμός είναι κατασκευασμένος κατά τρόπο συμβατό με το δικαίωμα των χρηστών να προστατεύουν και να ελέγχουν τη χρησιμοποίηση των προσωπικών τους δεδομένων, σύμφωνα με την οδηγία 1999/5/EK και με την απόφαση 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986, για την τυποποίηση στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και των τηλεπικοινωνιών». Βλ. ακόμη αιτιολογική σκέψη 46 της ίδιας οδηγίας, που αναφέρεται στην υποσημείωση 13.

⁽²⁵⁾ Σχετικά με τη συγκεκριμένη πολιτική προσέγγιση βλ. ακόμη την κεντρική ομιλία της V. Reding, κατά την Ημέρα Προστασίας Δεδομένων, 28 Ιανουαρίου 2010, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Βρυξέλλες, SPE-ΕCH/ 10/16: «Businesses must use their power of innovation to improve the protection of privacy and personal data from the very beginning of the development cycle. Privacy by Design is a principle that is in the interest of both citizens and businesses. Privacy by Design will lead to better protection for individuals, as well as to trust and confidence in new services and products that will in turn have a positive impact on the economy. I have seen some encouraging examples, but much more needs to be done» (Οι επιχειρήσεις οφείλουν να χρησιμοποιούν τη δύναμη που έχουν στον τομέα της καινοτομίας για να βελτιώνουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την αρχή κιόλας του κύκλου ανάπτυξης. Η εφαρμογή της αρχής της προστασίας της ιδιωτικής ζωής εκ κατασκευής ωφελεί τόσο τους πολίτες όσο και τις επιχειρήσεις. Η αρχή της προστασίας της ιδιωτικής ζωής εκ κατασκευής θα συμβάλει στη βελτίωση της προστασίας των ατόμων καθώς και στη βελτίωση της εμπιστοσύνης σε νέες υπηρεσίες και προϊόντα τα οποία με τη σειρά τους θα έχουν θετικό αντίκτυπο στην οικονομία. Έχω ήδη δει ορισμένα ενθαρρυντικά παραδείγματα, όμως απομένουν να γίνουν ακόμη πολλά στον συγκεκριμένο τομέα).

⁽²⁶⁾ Βλ. π.χ. Royal Canadian Mounted Police, B2-002 — IT Media Overwrite and Secure Erase Products (05/2009), στον δικτυακό τόπο <http://www.rcmp-grc.gc.ca/ts-st/pubs/it-ti-sec/index-eng.htm>

- που θα απαγορεύουν τη διάθεση στην αγορά χρησιμοποιημένων συσκευών στις οποίες δεν έχουν εφαρμοστεί προηγούμενες τα προσηκόντα μέτρα ασφαλείας, σύμφωνα πάντοτε με τα πλέον σύγχρονα τεχνικά πρότυπα με σκοπό τη διαγραφή όλων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενδεχομένως περιέχονται σε αυτές,
- σχετικά με την αρχή της «προστασίας της ιδιωτικής ζωής εκ κατασκευής» ή σχετικά με την αρχή της «ασφάλειας εκ κατασκευής»: στο μέτρο του δυνατού, η ιδιωτική ζωή και η προστασία των δεδομένων πρέπει να ενσωματώνονται «εξ ορισμού» στον σχεδιασμό των ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, προκειμένου να μπορούν οι χρήστες να διαγράφουν –με απλό τρόπο και δωρεάν– τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που ενδεχομένως περιέχονται στις συσκευές, σε περίπτωση διάθεσής τους.

37. Ο ΕΕΠΔ συνιστά μετ' επιτάσεως, επομένως, την τροποποίηση της πρότασης οδηγίας, σύμφωνα με την οδηγία 95/46/EK, ως ακολούθως:

- Αιτιολογική σκέψη (11): «Ακόμη, η παρούσα οδηγία ισχύει με την επιφύλαξη της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων, ιδίως δε της οδηγίας 95/46/EK. Καθώς ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός (ΗΗΕ) είναι μια ευρεία κατηγορία προϊόντων που καλύπτει μεγάλο φάσμα μέσων αποθήκευσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (όπως εξοπλισμό πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών), οι σχετικές εργασίες διάθεσης, ιδίως δε η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση, μπορεί να ενέχουν κινδύνους, όπως η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποθηκευμένα σε ΑΗΗΕ. Συνεπώς, στο μέτρο του δυνατού, πρέπει να ενσωματώνονται εξ ορισμού στον σχεδιασμό των ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, όπου είναι δυνατή η αποθήκευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διασφαλίσεις της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων, προκειμένου να μπορούν οι χρήστες να διαγράφουν –απλά και χωρίς χρέωση– τα δεδομένα που ενδεχομένως περιέχονται σε αυτά, κατά τη διάθεσή τους»,

- Άρθρο 2, παράγραφος 3: «Η παρούσα οδηγία ισχύει με την επιφύλαξη της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων, ιδίως δε της οδηγίας 95/46/EK»,

38. Ακόμη, ο ΕΕΠΔ θεωρεί σκόπιμο να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- Άρθρο 4, παράγραφος 2: «Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τη λήψη μέτρων που προάγουν τον σχεδιασμό και την παραγωγή ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού με κύριο σκοπό να διευκολυνθεί η διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται ενδεχομένως σε αυτόν κατά τη διάθεσή του»,
- Άρθρο 8, παράγραφος 7: «Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη διαγραφή, με τη χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα ΑΗΗΕ τα οποία συλλέγονται και τα οποία υφίστανται επεξεργασία προκειμένου να ανακυκλωθούν ή να επαναχρησιμοποιηθούν προτού αυτά διατεθούν εκ νέου στην αγορά.»

- Άρθρο 14, παράγραφος 6: «Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους παραγωγούς και/ή τους διανομείς να παρέχουν πληροφορίες στους χρήστες ειδών ΗΗΕ που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, π.χ. μέσω των οδηγιών χρήσης ή στο σημείο πώλησης, σχετικά με την ανάγκη διαγραφής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται ενδεχομένως σε αυτά πριν από τη διάθεσή τους».

Βρυξέλλες, 14 Απριλίου 2010.

Peter HUSTINX

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων
